

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
YARGITAY BAŞKANLIĞI**

**YARGITAY PERSONELİ ETİK
DAVRANIŞ İLKELERİ**

BAŞLANGIÇ

Çağdaş hukuk sistemleri, herkesin hak ve yükümlülüklerinin belirlenmesinde ve kendisine herhangi bir suç isnadında, bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından tam bir eşitlikle, adil ve aleni olarak yargılanma hakkına sahip olduğunu temel ilke olarak tanımıştır.

Mahkemelerin bu ilkeyi yaşatma ve yüceltme görevlerini yerine getirebilmeleri için, yetkin ve tarafsız yargı personeli vazgeçilmez unsurdur.

Halkın yargı sistemine güveni, adaletin dağıtılmasında görevi olan tüm yargı personelinin dürüst olarak algılanmasına bağlıdır.

Yargı personelinin denetimi ve disiplin kontrolü dâhil olmak üzere, adalet yönetiminde asıl sorumluluk yargıya aittir.

Anılan bu nedenlerle;

Yargıtay personelinin uyması gereken davranış ve hizmet standartlarının belirlenmesi amacıyla geniş ve demokratik bir katılımı bizatihi Yargıtay personeli tarafından hazırlanan “Yargıtay Personeli Etik Davranış İlkeleri” Yargıtay Başkanı’nın onayı ile yürürlüğe girmiştir. Bu İlkeler aynı zamanda, Yargıtay’da görev yapan başkan, üye, tetkik hâkimi ve Cumhuriyet savcıları tarafından desteklenir ve yargının düzenli işleyişini sağlamak amacıyla da taşır. “Yargıtay Personeli Etik Davranış İlkeleri” Yargıtay personeli için bağlayıcı olan diğer kanun ve disiplin kurallarından ayrılmaksızın, mevcut kuralları destekleyici ve tamamlayıcı bir işleve sahiptir.

Adı

1. İşbu İlkeler, “Yargıtay Personeli Etik Davranış İlkeleri” olarak anılır.

Kapsam

2. İşbu İlkeler, hâkim sınıfından olmayıp Yargıtay’ın faaliyetlerine doğrudan veya dolaylı olarak katılan, sözleşmeli veya diğer statüde olan, tüm Yargıtay personeli için geçerlidir. Yargıtay’daki görevinden ayrılan tüm Yargıtay personeli, Kural 3.3’e tabidir.

Yorumlama

3. Yargıtay personelinin davranış biçimlerini düzenleyen tüm kanun, yönetmelik ve idari talimat hükümleri, işbu İlkeler’e dâhil kabul edilir.

İşbu İlkeler, Yargıtay Yargı Etiği İlkeleri’ne uygun olarak yorumlanır.

Yaptırımlar

4. İşbu İlkeler’de bulunan herhangi bir Kural’ın ihlali, uygunsuz davranış sayılır ve disiplin veya etik ihlali dolayısıyla işlemi gerektirebilir. Ancak, böyle bir ihlali suç sayan herhangi bir kanunda öngörülen disiplin veya adli işlemin yapılmasına engel teşkil etmez.

İlkeler

5. Yargıtay Personeli Etik Davranış İlkeleri aşağıdaki gibidir.

Değer 1

EHLİYET VE ÖZEN

İlke:

Yargıtay personeli görevini ehliyet ve özen ile yerine getirir.

Kurallar:

Yargıtay personeli;

- 1.1 Resmi görevlerini daima uygun ve özenli biçimde ifa eder, kendisini çalışma saatleri esnasında münhasıran çalıştığı kurumun işine ve sorumluluklarına adar,
- 1.2 Kendisine verilen görevi yetkisi sınırları dâhilinde hızlı, verimli ve hatasız bir şekilde yerine getirir,
- 1.3 Hâkim, Cumhuriyet savcısı, Yargıtay personeli ve mahkeme kullanıcıları ile resmi ilişkide olduğu herkese karşı sorumluluklarını zamanında, tarafsız, özenli ve nazik biçimde yerine getirir,
- 1.4 Amir sıfatı taşıdığı hallerde, personelin atama, yükselme, unvan değiştirme ve benzeri özlük işlerine dair idari görevleri ifa ederken, şeffaf bir şekilde ehliyet ve liyakat esaslarına öncelik verir, kendisine bağlı çalışanların da aynı şekilde davranmasını sağlar,

- 1.5 Kendi denetimi altındaki hiçbir kaydı değiştirmez, tahrif etmez, yok etmez veya sakatlamaz ya da bu kayıtlara eklemesi gereken girdileri atlamaz. Bu hüküm, mahkeme emri uyarınca kayıt veya belgelerin değiştirilmesini ya da silinmesini yasaklamaz,
- 1.6 Dava tarafları, muhtemel dava tarafları veya yargıyla işi olan hiç kimseye avukat tavsiye etmez,
- 1.7 Yakınlığın, makul ölçüler çerçevesinde taraflılık veya kayırma görüntüsü yaratabileceği hallerde, avukatlar, dava tarafları ve diğer adalet hizmeti yararlanıcıları ile kişisel yakınlık kurmaktan kaçınır,
- 1.8 Çalışma usullerine ilişkin sorulara cevap verebilir, ancak hukuki tavsiye vermez, destek bulmayı veya içeriden bilgi vermeyi önermez veya kendini, adaletin seyrini etkileyebilir izlenimi yaratacak şekilde takdim etmez,
- 1.9 Hâkim, Cumhuriyet savcısı, yazı işleri müdürü ya da diğer üst amirlerin vereceği mevzuatta açıklanan görev tanımına veya dairenin işleyişine uygun işler dışında keyfi iş yapmaz, yapılmasını istemez.

Değer 2

EŞİTLİK

İlke:

Yargıtay personeli tüm tutum ve davranışlarında eşitlik ilkesini gözetir.

Kurallar:

Yargıtay personeli;

- 2.1 Resmi görevlerini ifa ederken, ırk, renk, cinsiyet, din, vicdan, inanç, kültür, giyim, dil, doğum yeri, etnik veya sosyal köken, engellilik, yaş, medeni hal, cinsel yönelim, siyasi görüş, sosyal ve ekonomik durum veya benzeri diğer nedenlerle ayrımcılık yapmaz, söz ya da davranışlarıyla yanlılık ve önyargı sergilemez,
- 2.2 Herhangi bir kimseden lütuf kabul etmez, özel lütufta bulunmak suretiyle imtiyaz sağlamaz,
- 2.3 Mobbing (psikolojik taciz) uygulamaz ve uygulanmasına izin vermez. Özellikle, meslektaşlarına ve personele keyfi davranma, baskı, hakaret ve tehdit edici uygulamalar mobbing sayılır,
- 2.4 Her türlü cinsel tacize ve mobbinge uğrayanların haklarını aramalarına yardımcı olur ve bu sürecin her aşamasında gizlilik esasına uyar,
- 2.5 Yönetici olduğu hallerde, çalışanlara iş dağılımında ve davranışlarında adil olur.

Değer 3

GİZLİLİK

İlke:

Yargıtay personeli mesleki gizliliğe uyar.

Kurallar:

Yargıtay personeli;

- 3.1 Bilginin yetkili veya yetkisiz kaynaktan geldiğine bakmaksızın, yargıda görev yaptığı süre içinde edinmiş olduğu gizli bilgileri yetkisiz kişilere açıklamaz,
- 3.2 Bilginin kanun ihlali veya etik dışı davranış kamtı olduğu ya da olabileceğine makul ölçüler çerçevesinde inandığı hallerde, gizli bilgileri Yargıtay'daki uygun makama bildirir. Bu türden gizli bilgileri uygun makama açıkladıkları için disiplin işlemine tabi tutulmaz,
- 3.3 Yargıtay'daki görevinden ayrıldıktan sonra, aynı bilginin görevdeki Yargıtay personeli tarafından açığa vurulmasının gizlilik ihlali olacağı hallerde, Yargıtay'da görevli iken edinmiş olduğu gizli bilgileri açığa vurmaz,
- 3.4 Görülmekte olan davalara ilişkin olarak kamuya açık kayıtlara konu olmamış bilgiler ve bunların yanı sıra, notlar, taslaklar, araştırma yazıları, iç tartışmalar, iç yazılar, iç görüşmelerin tutanakları ve benzer belgeler dâhil olmak üzere, görülmekte olan davalara ilişkin olarak herhangi bir hâkimin işleri bakımından henüz kamuya açıklanmamış bilgilerin "gizli bilgi" olduğunun bilincindedir. Hâkim veya Cumhuriyet savcısının bir kararı veya emri hazırlarken kullandığı notlar, taslaklar, araştırma yazıları, iç tartışmalar, iç yazılar ve benzeri belgeler, anılan kararın veya emrin kamuya açık hale gelmesinden sonra dahi gizli kalır.

Değer 4

MESLEĞE YARAŞIRLIK

İlke:

Yargıtay personeli mesleğe yaraşır şekilde davranır.

Kurallar:

Yargıtay personeli;

- 4.1 Resmi görevlerinin ifasında dürüstlüğüne gölge düşürecek çıkar çatışmasından kaçınır. Ayrıca, çıkar çatışmasının farkına varma, çatışmaları Yargıtay'daki uygun makama bildirme ve ortaya çıktıklarında bu çatışmaları sona erdirmeye konusunda da en üst düzeyde özen gösterir. Kamuda çıkar çatışmasının;
 - (a) Bir Yargıtay personelinin resmi görevlerini ifa ederken objektifliğinin ve tarafsızlığının zayıflaması ya da makul bir kişinin gözüyle zayıflamış görünmesi,
 - (b) Bir Yargıtay personelinin, resmi eylemleri nedeniyle haksız menfaat sağlaması,
 - (c) Bir Yargıtay personelinin, o mesleğin, işin veya kuruluşun üyesi olarak elde etmiş olduğu yararlar, o mesleğin, işin veya kuruluşun üyesi olan fakat yargıda görevli olmayan başka bir kişi tarafından eşit biçimde elde edilememesi durumlarında var olduğu kabul edilir.
- 4.2 Görevlerini yerine getirirken;
 - (a) Kendi kadrosuna ilişkin istihdam sözleşmesi dışında, yargı kurumu ile hizmet, malzeme ve donanım tedariki, kira veya mal satış sözleşmesi yapmaz,
 - (b) Ailesinin herhangi bir ferdinin yargı kurumlarından, ilgilenen diğer tarafların istifadesine açık olmayan biçimde, böyle bir sözleşmeyi elde etmesine yardım etmek üzere yargıdaki konumunu kullanmaz,
 - (c) Konumunu ve kurumun adını kullanarak görevinin gereklerine aykırı şekilde üçüncü kişilere ayrıcalık sağlama vaadiyle kendisinin veya herhangi birinin gelecekte istihdam edilmesi için görüşme yapmaz, tavsiyede bulunmaz,
 - (d) Yargı görevinin yapılmasını etkilemek amacıyla veya makul bir kişinin gözüyle öyle olduğu sonucuna varılabileceği koşullarda, hiçbir hediye, ücret, borç, ağırlama, yarar, ayrıcalık veya lütfü ne ister, ne kabul eder, ne de aile fertlerinden birinin bunu yapmasına izin verir.
- 4.3 Yargıtay adına sözleşme yapma veya sözleşmeleri onaylama yetkisine sahip olduğu hallerde, görevinin başında, sonunda ve görevde olduğu sürece mevzuatta belirlenen zamanlarda malvarlığını bildirir. Bildirim, belirlenen makamın tesis edeceği ilkelere uyar ve kişinin, yatırım ve taşınmazları dâhil olmak üzere, tüm gelir kaynaklarını ve bunun yanı sıra, Yargıtay personelinin eşi veya bakmakla yükümlü olduğu çocuklarının bilinen tüm gelirlerini içerir,
- 4.4 Dava tarafları, tanıklar, avukatlar, hâkimler veya başka kişilere yönelik görevinin gereklerine uygun olmayacak bir şekilde tek taraflı olarak iletişimlerini başlatmaz ve tekrar etmez,
- 4.5 Mevzuata uygun olarak kılık kıyafetine özen gösterir,
- 4.6 Sosyal medya kullanımında mesleğe yaraşırlık ilkesine uygun davranır,
- 4.7 Makul bir kişinin gözüyle cinsel taciz olarak algılanabilecek konuşma veya diğer davranışlardan kaçınır ve kontrolü altındaki kişilerin de bu şekilde davranmasına izin vermez,
- 4.8 Resmi konumunu kendisi, yakınları ya da tanıdıkları için haksız ayrıcalık veya muafiyetler temin etmek ya da haksız yarar elde etmek üzere kullanmaz veya kullanmaya kalkışmaz,
- 4.9 Kendisine görevi gereği emanet edilen mahkeme harçları, ceza tutarları veya sair parayı özenle muhafaza eder, iade edilmek üzere olsa dahi almaz veya başkasına vermez,
- 4.10 Kendisine görev için verilen araç ve gereçleri özel işinde kullanmaz, başkasına da kullandırmaz.